

de Principer, hyorpaa man i det Hele taget støtter vedkommende privilegerede Hartforns-Gieres Krav til Erstatning, — gaar ud fra den Anskuelse, at der ikke her er Tale om noget egentlig Retskrav, og at den Egenkab ved Eiendommen, at der til samme hører privilegeret Hartforn ikke er en saadan for bestandig Eiendommen vedhæftende Egenkab, da seer jeg vel, at Sagen stiller sig noget anderledes. Den Betragtning, der har ledet mig til at stemme for, at der til det privilegerede Hartforns Gier overhoved skal udredes noget Bederlag, har været den: at de privilegerede Hartfornseiere ifølge Lovgivningen have havt Jøse til at vente, at den fordeeltige Beskaffenhed, der fandtes ved deres Eiendomme, at de havde nogen Lettelse i kongelige Skatter, ikke paa eengang pludselig vilde blive hævet; — men ligesom en Mand, der har kjøbt en Eiendom, hvortil der hører privilegeret Hartforn, rimeligvis, ved at tilforhandle sig denne Eiendom, har taget Hensyn til hui fordeeltige Beskaffenhed ved samme, og denne Omstændighed ved hans Beregning over, hvor stor en Kjøbesum han kunde betale for Eiendommen, saaledes har været et Moment, af mere eller mindre Vægt, i hans Beregning over, hvor stor en Pris han kunde være tjent med at give for Eiendommen, — saaledes mener jeg ogsaa, at dette i Et og Alt maa gjælde om Panthaveren, i hans Beregning, naar han skal udlane en Capital, og tage Bestemmelse om, hvor stor en Pengesum han vil udlane i den eller den Eiendom. Jeg kan ikke undlade her at citere en Sætning, som der findes anført i de Motiver, der medfulgte dette Lovforslag, da det i sin Tid blev forelagt Landbocommissionen, nemlig i Motiverne til § 6 Pag. 18; det anføres nemlig her, som Grund for, at der ved denne Leilighed ikke behøver at tages Hensyn til Panthaveren: — „Det kan ogsaa bemærkes, at da Panthaveren i Almindelighed maa tage Hensyn til, at der mulig kan blive paalagt det Slags Eiendomme, hvortil Pantet hører, nye Skatter og Communalbyrder, saa vil i Almindelighed ei heller den nu indtrædende Forandring af Skatteloven gjøre Pantet utilstrækkeligt.“ Det forekommer mig nemlig klart,

at hvis man vilde have holdt sig til denne Betragtning, hvorefter enhver Paagjødende maatte have kunnet forudsee, at der kunde paa lægges Eiendommen nye Skatter og Communalbyrder, saa kunde man heller ikke have antaget, at der i det Hele taget for Ophævelsen af Skattebeneficiet skulde gives Bederlag til Røgsomhelst. Jeg har derimod sagt, at Vedkommende med Jøse kunde vente, at Skattebeneficiet ikke paa eengang blev hævet, og den samme Afgang til Godtgjørelse, Gieren, naar dette desuagtet skeer, ansees at være berettiget til, mener jeg ogsaa maa tilkomme Panthaverne. Jeg antager vistnok, at, enten man antager det Ene eller det Andet, vil det i Virkeligheden ikke have saa megen stor Betydning, det vil sige, jeg antager ikke, at Panthaverne ville udsættes for at lide noget virkeligt Tab; men jeg kan dog, som sagt, ikke undlade meget stærkt at holde paa Forslaget for Principets Skyld, og jeg kan i saa Henseende ganske henholde mig til, hvad der er udtalt af Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de District (Moubrad), idet jeg derhos bemærker, at man med Hensyn til den almindelige Credit, efter min inderligste Overbeviisning ikke alene skal undgaa saadanne Foranstaltninger, der i Virkeligheden svække Crediten, men ogsaa saadanne Foranstaltninger, som kunde have Stik af, at man tilfødesætter hvad der for den almindelige Credits Skyld hidtil er foreskrevet. Naar det af den ærede Ordfører er bemærket, at de Giere, der have Prioriteter, saafremt Panthaverne skulde kunne modsætte sig, at Obligationerne udleveres Gierne, ikke ville nyde et saa stort Gode ved det tilstaaede Bederlag, som andre Giere, der ei have Prioriteter, da vil jeg hertil svare, at, forsaavidt en Eiendom ikke meget stærkt er prioriteret, vil Panthaveren i Reglen ikke modsætte sig, at Obligationerne udleveres til Gierne; men, hvis Eiendommen er meget stærkt prioriteret, maaffee til hver Skilling, Eiendommen er værd, saa er det ganske i sin Orden, at sli Gier ikke kan nyde det samme Gode som andre Giere; thi en saadan Gier er dog i Virkeligheden ikke Gier. Forsaavidt der er anført, at der dog er skeet et Brud paa Principet derved, at de constante Summer altid skulle udbetales Gieren, da me-